

ACC. N:R M. 8330 : 1-8.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Elba Elbeson

Härad:

Bjäre

Adress:

Ekelid Höv

Socken:

Hövf

Berättat av:

Fru Petronella Lundgren

Uppteckningsår:

1944

Född år

1858 Engalag Hövf

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skansdräkten

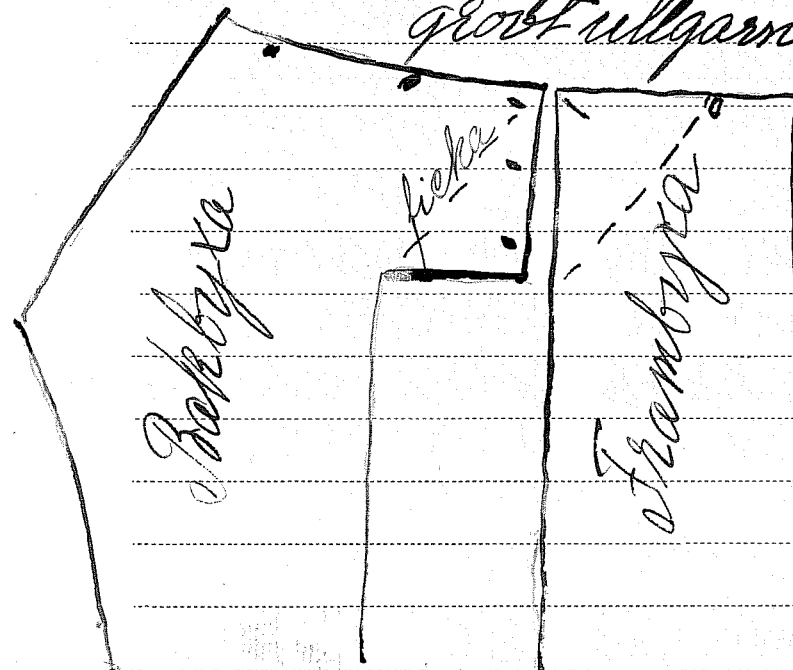
s. 1-8

N. M. 38.

3 fotografier a. s. 8a.

Handdräkten Buxor av skinn har förekommit
men det är så länge sedan att de nu levrade in-
te mins det, utan endast hört ^{talas} om talas, liksom
knäbyxor. För sommarbruk användes linbyx-
or och på vintern badmal till vardagsbruk
till högtidsbruk tjockt kläde. Därför, så kal-
ledes kalbonger, vilka voro av hemvävt
kel eller halvulle eller handstrikade av
grovt ullgarn. Bakbyxorna knäpptes

fram, frambyxorna
oro ihop ydda mitt fram
utan lucka. Frambyx-
an byddes på bakbyxan
till den streckade lini-
en i sidan, vilken
gicks ner så att de
kunde komma i
fickan. När de

boro ute, på marknaden eller dylikt och hade
något i fickan som de boro rädda om knäpptes
slaget på frambyxan upp på bakbyxans knapp
så att inget skulle kunna falla ur fickan
och ingen obehörig komma i den. Dylika byx-
or kallades länna-byxor, och länmen knäpp-
tes upp vid behov. Byxhånglen (Byxesela)
syddes av hemmaskömakaren av halvskinn
eller tunt läder. De knäpptes bak på de två
bakre knapparna på bakbyxorna och
fram på knappen vid sidan om slaget på
frambyxan. Ridbyxor när det förekom
var bakbyxan klädd med skinn, i sitt
sitt och ett stycke ned åt benen.
Tröjan, bardagströjan eller arbetströjan
var en sommaren av grovt hemvävt
linne, nådde bara till midjan och knäpp-
tes upp till halsen utan krage.

Vintern användes stortröja av badmal, den
var knäppt med två rader knappar upp
till halsen med endast en smal uppsvä-
nde krage. Eller också dubbelknäppt med
stora slag. Värsten var vanligen dubbel-
knäppt med eller utan slag. Rocken var
ganska lång. Till hälgdags användes
"Skörtarock" Den nådde till med midjan
med söm i ryggen lik teckningen och en liten
insydd veck på framskycket så den satt
äti livet. Skörtet var tillsytt i mid-
jan och ganska långt. Invid söm-
men i ryggen var två djupa
veck och där var skörtetöppet
och fickor insydda. På en rock
har jag sett att det fanns en ficka
på baksida ^{vid sidan} som var snett skuren
härstam följande slagets karaktär.

Vanliga västar var inte fram och bakstycke
av samma sorts tyg. Men i skinnvästar
var fram och bakstycke lika. Snäppningen
var tvåradig, med eller utan krage, ibland
snäpptes västen ända upp i halsen. I bak
på västen var spänne bärmad. Västen kunde
dras åt. Foderet var hemvävt till vardagsdräkt
till finare dräkt var det särskilt västfoder.
Har aldrig hört att arigbidgen användes ut
på västen. Brudgumsvästen var ofta vit,
och koläta västar av tjockt lasonerat
siden användes av de förmögna vid högtid-
liga tillfällen. Huondbonden var mössa
av skinn eller tyg kallades ofta för "lurva",
eller styv fälthatt av lång till formen med
ett litet brätte lite uppbukt. När den höga
hatten kom i bruk kan inte bestämt sägas, men
det var före 1850, och alla äldre män hade alltid

hög hatt när de gingo till kyrkan, om den
än var grön och buktig av ålder.

Sin skjorta var av fint linne med en
bred krage som kunde vikas över halsdu-
ken, det fanns också skjortkragar som stod
upp i nacken och endast en snitt fram-
till baks över kragen. Till dessa skjortor
användes en rätt stor tygskantig silkehals-
duk, den veks först i tre snitt sedan snittar-
na in mot mitten och sedan dubbelt igen.
Båda ändarna fördes bakåt så att mitten
på halsduken var mitt under hakan, sedan
togs ändarna fram och knöts fram i rosett.
Senare brukades "halskappa" som var stjärkad
och glansstruken, till den en liten löskrage.
Tyck yllehalsduk användes ju för koldens
skull om vintern. Bröstkapp, nattkappa
och halskjorta ha vi inte hört nämnas

Strumpor användes hemmastickade långstrum-
por av hemspunnet ullgarn, en del gagnade
aldrig annat än vita ullgarnsstrumpor. På be-
re delen av 1800 talet började de med halvstrum-
por och långa kalsonger. Lågskor fanns inte utan
endast stövlar, vanligast var stövlar med korta
skaft som de hade under byorna. Sidstövlar
var högre skaft och backare skinn, fiskare
och sjöman använde "kragestövlar" de voro
styvare nedtill upp mot knäet och sedan en
stor krage av mjukare skinn som drogs långt
ovan knäna. Till vardagsbruk användes
drängarna träskostövlar. Träskor användes
också, ofta även av kvinnorna. Trästöflar
använde ju alla, männen när det skulle vara
lite finare vardag än att använda träskor eller
träskostövlar. På 60 talet blev det brukligt med
pjäxor bland de yngre, där var kort skaft och be-
ror vid båda ändor så de blöt åt smalbenen.

Före 1870 brukades allmänt med långt hår båd för unga och gamla. Håret benades i ena sidan och kammades ned till öronen där det hälsat skulle locka sig en smula. Om det var naturligt eller på något sätt konstgjort, men de flesta mansfotografier från den tiden är håret lockigt vid öronen. Det var väl sjömännen som först började med kortare hår, sedan blev det allmänt bland de yngre. De gamla hade långt hår så länge de levde, i den tiden hade männen långt tjockt hår ända upp i 80 års åldern, och skalliga gubbar var sällsynt. Skägget bärlade ofta form, de gamla från 1800-talets början och mitt hade alltid så kallad "skepparskrans" det vill säga att de hade ett litet kort skägg från öronen runt hela ansiktet vid hakan nedre kant och hela ansiktet slätrakat. Så blev det "polisonger" med skägg vid båda sidor och hakan slätrakat.

Pippskägg, då de hade ett spetsigt skägg endast på hakan och kinderna släta hade.

Helskägg som blev det allmänna bland medelåldern och de yngre, hade olika former, somliga hade det mycket långt och andra kort. På 80 talet blejades med mustseker och det blev allmänt bland de ~~de~~ yngre och även bland en del av de äldre.

Bifogar några fotografier.

M. 8330:8a

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *inlämn. Ebba Ebbesson*
 Härad: *Bjäre* Adress: *Ekelid, Hov.*
 Socken: *Hov* Berättat av: _____
 Uppteckningsår: *1942* Född år _____ i _____

Ifyll endast ovanstående uppgifter!